

ULTRA BT

Klub uživatelů Desktopu č. 2

Určeno pro počítače

ZX Spectrum, Didaktik Gama, Didaktik M
Didaktik Kompakt

© 1992 PROXIMA Ústí nad Labem

POZOR!

Čtete pozorně licenční podmínky firmy PROXIMA předtím, než porušíte obal diskety (kazety). Počítačový program zaznamenaný na disketě (kazetě) je autorským dílem chráněným ustanoveními čs. autorského zákona a mezinárodními smlouvami. Porušením obalu diskety (kazety) se zavazujete dodržovat ustanovení následující smlouvy mezi Vámi a firmou PROXIMA.

LICENČNÍ UJEDNÁNÍ

1. Uživatel je oprávněn instalovat a provozovat počítačový program na jediné počítači a smí si pořídit jedinou bezpečnostní kopii obsahu nosného média.

2. V případě zakoupení multilicenční dodávky počítačového programu je uživatel oprávněn instalovat a provozovat program na takovém počtu počítačů, jaký je uveden v multilicenční smlouvě.

3. Firma PROXIMA neručí za bezvadný chod programu na amatérsky upravených počítačích a počítačích spolupracujících s nestandardními perifériemi včetně interface vlastní výroby.

4. Je zakázáno pořizovat kopie manuálu k programu.

5. Nehodláte-li respektovat ustanovení této smlouvy, vraťte software v neporušeném obalu tam, kde jste jej získali. Bude Vám vrácena částka, kterou jste zaplatili. Podmínkou je vrácení do 10 dnů od zakoupení, a při vrácení je nutno předložit doklad o zaplacení.

ULTRA BT

Úvodem

Program ULTRA BT je program, který umožňuje tisknout s pomocí tiskárny BT-100 a DESKTOPU v kvalitě srovnatelné se 24-ti jehličkovými tiskárnami. Znaky v DESKTOPU jsou vytvořeny v rastru 8 bodů na šířku krát 12 bodů na výšku. ULTRA BT však tiskne v rastru 16 krát 24 bodů, tedy dvakrát jemnějším. Program slouží pouze pro tisk textu, který byl předtím vytvořen v DESKTOPU - editovat (psát text, opravovat jej, atd.) v něm nelze! Rychlost tisku je srovnatelná s rychlostí (nebo spíše pomalostí) ovladače, který je v DESKTOPU instalován - tisk je totiž obousměrný. Pro uspokojivou kvalitu tisku je nutno vyzkoušet a dodržovat správné nastavení konstant tiskárny BT 100 (Paper shift, Carriage wait a Synchronize), které je pro každou tiskárnu BT 100 jiné.

Program je ve stejné verzi na kazetě i na disketě - obě umožňují spolupráci s oběma záznamovými médii.

Nahrání

Program ULTRA BT je na kazetě i na disketě upraven tak, že je to pouze jeden blok typu BASIC. Nahrajete jej z kazety příkazem LOAD "ULTRA BT" nebo LOAD "", z diskety pak příkazem LOAD *"ULTRA BT". Program se po nahrání sám spustí.

Volba připojení tiskárny

Po spuštění vám program nabídne volbu pěti připojení tiskárny BT-100 ke Spectru - jsou to stejná připojení jako u DESKTOPU a i volba je obdobná - nastavte si svítlík obdélníček (klávesy 6, 7 nebo šipky) na vaše připojení a stiskněte ENTER.

Definice ovládání fonteditoru

Po navolení tiskárny si musíte nastavit ovládání fonteditoru - tato část je opět totožná jako definice ovládání v DESKTOPu při volbě fonteditor extension.

Volba média se zdrojovým textem

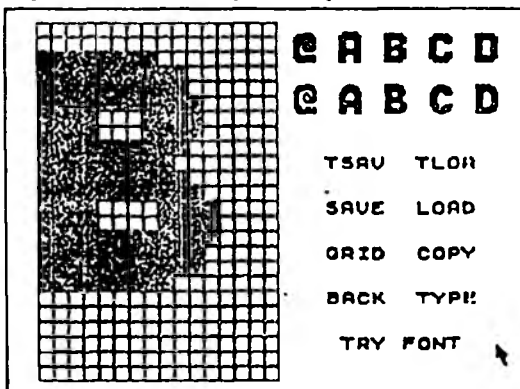
Po definici ovládání si volíte, odkud budete nahrávat zdrojový text, můžete si vybrat mezi kazetou nebo disketou (Select (d)isk or (t)ape) klávesami T nebo D.

Nahrání textu

Předtím, než budete chtít tisknout tímto ovladačem, si musíte uložit text z DESKTOPu na kazetu nebo disketu. Potom si nahrajete tento program a zvolíte připojení tiskárny, ovládání a čtení z kazety nebo diskety. Pak se vás program zeptá na jméno zdrojového textu a nahraje z něj pouze fonty, které si musíte upravit do jemnější podoby, tedy 24x16 bodů. Po nahrání z kazety vraťte pásku na začátek textu, budete jej totiž muset nahrát ještě jednou.

Editace fontů

Program po nahrání fontů zavolá fonteditor a umožní vám vytvořit LQ verze vámi používaných fontů. Na obrázku vidíte, jak vypadá obrazovka při práci s fonteditorem. Levou polovinu vyplňuje osmkrát zvětšený obraz právě editovaného písmene. V pravé části jsou nahoře vypsána dvakrát zvětšená písmena z původního znakového souboru, dole jsou vypsána nejprve tatáž písmena, můžete je však upravovat, prostřední znak z tohoto řádku je zvětšený vlevo. Dole pod tímto jsou funkce, které máte k dispozici, ty si popíšeme jednotlivě později. Poslední, co je na obrazovce, je šipka - můžete s ní pohybovat pomocí zvolených kláves.

Práce s fonteditorem se opět podobá práci s obdobnými fonteditory v DESKTOPu a FONTEDITORu. Chcete-li se přesunout na následující nebo předchozí znak, stiskněte aktivaci když šipka ukazuje těsně vedle mřížky. Chcete-li zvolit nějakou funkci, ukažte na její jméno a stiskněte aktivaci.

TSAV - uložení editovaného fontu na kazetu. Font je před ukládáním zkomprimován. Uložení je ve standardním formátu.

TLOA - nahrání fontu z kazety na místo editovaného fontu.

SAVE - uložení editovaného fontu na disketu.

LOAD - nahrání fontu z diskety na místo editovaného fontu.

GRID - zapnutí / vypnutí mřížky.

COPY - funkce stejná jako u fonteditoru v programu FONTEDITOR. Překopíruje odpovídající velká a malá písmena na místo písmen s diakritikou - smysl této funkce je ten, že si při upravování fontů upravíte všechny standardní znaky (znaky bez diakritiky), pak si pomocí funkce COPY překopírujete upravené znaky a doplníte k nim diakritická znaménka.

BACK - funkce, která vrátí zpátky původní (před editací) podobu právě editovaného znaku.

TYPE - zobrazení celého editovaného znakového souboru a jeho vytisknutí na tiskárně. Tisk lze přerušit pomocí klávesy BREAK.

TRY FONT - v programu ULTRA BT jsou připraveny čtyři standardní desktopové fonty - academy, cobra, belegost1, belegost2. Pokud se ve vašem textu některý z těchto fontů vyskytuje, můžete si jej nastavit tím, že budete tuto funkci aktivovat tak dlouho, dokud se tam neobjeví požadovaný font (maximálně čtyřikrát, pak se fonty opakují).

Pokud jste s vytvořeným fontem spokojeni, ukažte šipkou nad písmena na pravé straně (špička šipky těsně pod horním okrajem obrazovky) a stiskněte aktivaci.

---

objeví se další font. K dříve editovanému fontu se již vracet nedá a proto si důkladně rozmyslete, jestli jste opravdu spokojeni - pokud editujete nějaký nový LQ font, nezapomeňte si jej uložit nejdříve uložit. Po ukončení editace posledního (čtvrtého fontu) se opět nahraje text z DESKTOPu - tentokrát jen obrázky s textem a program se přemístí do další fáze (v případě magnetofonu musíte samozřejmě pustit kazetu přetočenou na začátek textu sami).

Tisk textu

Po skončení editace a nahrání vlastního textu a obrázků se dostáváte do fáze tisku. Na obrazovce se vypíše první řádek zdrojového textu a vpravo dole se vypíše číslo řádku, který je právě nastaven jako první (na počátku práce to bude číslo 0001). Zde můžete používat tyto funkční klávesy:

6 - posun na následující řádek (k číslu vypsanému vpravo dole se přičte jednička), nastavený řádek se vypíše.

7 - posun na předchozí řádek (od čísla vypsaného vpravo dole se odečte jednička), nastavený řádek se vypíše.

ENTER - přímé zadání čísla řádku - po stisku této klávesy se objeví bílý obdélníček a kurzor, nyní můžete napsat číslo řádku, který chcete nastavit. Číslování je posunuto o jedničku (zadáte-li třeba číslo 3, nastaví se řádek číslo 4). Odešlete-li prázdný text (pouze stisknete ENTER), nastaví se první řádek, odešlete-li číslo větší než je počet řádků, nastaví se poslední řádek textu.

P - tisk, program vytiskne nastavený počet řádků (viz následující klávesa) od aktuálního řádku (ten, jehož číslo je vypsané vpravo dole). Tisk lze ukončit stiskem klávesy BREAK.

I - vyvolání tabulky parametrů tisku. Jednotlivé parametry a způsob ovládání tabulky bude vypsán v následující kapitole.

Caps Shift + Q - návrat do BASICu. Zpětný návrat do programu docílíte odesláním příkazu RUN.

Tabulka parametrů tisku

Tabulku parametrů tisku vyvoláte stiskem klávesy I v době, kdy je program ve fázi tisku (viz předchozí kapitola). Po vyvolání tabulky parametrů se na obrazovce objeví tabulka, kterou vidíte na obrázku vpravo. Tabulku parametrů ovládáte stejně jako v DESKTOPu, pokud chcete vysunout papír, stisknete klávesu O, pokud se chcete vrátit zpět do tiskové fáze, stisknete klávesu SPACE. V pravém horním rohu se při vypisání tabulky vypíše černý čtvereček, stisknete-li klávesu A, začne se měnit - to je zvolená náhrada za jeden bod při tisku grafiky - jeden bod se nahrazuje čtyřmi body, můžete si zvolit, jestli chcete, aby všechny čtyři byly černé, případně aby některé (i všechny - v tomto případě se však nebude tisknout žádný obrázek) byly bílé (netiskly se).

Program vlastně tiskne body v dvojnásobné hustotě (na šířku 960 a na výšku dle nastavení) proti běžným programům pro BT 100. Proto jsou některé parametry uváděny v tomto „skutečném“ poměru.

BT100 printer LQ
Height.....1344
Left margin.0000
Rght margin.0000
X step.....001
Y step.....001
Columns.....001
Gap.....000
Paper shift.0090<
Carr.wait...0200
Synchronize..002
Reverse 1/2..off
Mirror.....off
Carr.Move..cycle
Text width..0480
Lines/page..0056

V tabulce parametrů jsou tyto položky:

Height (výška) - udává výšku papíru v bodech. Výška je udávána „skutečným“ počtem bodů (proto je údaj dvojnásobně větší). Na výšce a svislém zvětšení závisí počet řádků na stránku - ten je vypsán dole (Lines/page) - podle tohoto údaje se program řídí při tisku stránky - vyúskne právě tolik řádků, kolik je jich zde vypsáno.

Left margin (levý okraj) - vzdálenost levého okraje textu od levého okraje papíru v bodech (velikost bodů je stejná jako v DESKTOPu). Tento parametr má vliv na šířku textu (Text width).

Rght margin (pravý okraj) - vzdálenost pravého okraje textu od pravého okraje papíru v bodech (velikost bodů je stejná jako v DESKTOPu). Tento parametr má vliv na šířku textu (Text width). Tento parametr je určen pro případ, že budete

chtít tisknout text menší šířky, než je 480 - správným nastavením pravého okraje tisk urychlíte - vozík bude přejíždět pouze text a ne tu část, kde nic není.

X step (krok X) - vodorovné zvětšení - násobek původní šířky textu. Tento parametr má vliv na šířku tisknutého textu.

Y step (krok Y) - svislé zvětšení - násobek původní výšky textu. Tento parametr má vliv na počet tisknutých řádků.

Columns (sloupce) - počet sloupců, které budou tisknuty. Sloupce se tisknou postupně - po vytisknutí jednoho sloupce je nutné opět založit tentýž papír do tiskárny, bude se tisknout další sloupec. Opakovat pro všechny sloupce. Tento parametr má vliv na šířku textu, který se bude tisknout.

Gap (mezera) - šířka mezery mezi sloupci (má význam jen při tisku alespoň dvou sloupců). Parametr má vliv na šířku tisknutého textu.

Paper shift (posun papíru) - konstanta určující dobu posouvání papíru o jeden bodový řádek (snímače posunu se testují v „sudých“ intervalech, v „lichých“ se nastavenou dobu čeká).

Carriage wait (čekání vozíku) - konstanta určující dobu pohybu vozíku o 1 bod. Pro přesné nastavení zvolte jednosměrný tisk a konstantu měňte tak dlouho, až budou všechna písmena na řádce stejně „tlustá“.

Synchronize (synchronizovat) - počáteční hodnota konstanty synchronizace, má význam jen při dvousměrném tisku.

Reverse 1/2 (zpětný) - při návratu vozíku je možné jej posunout o polovinu standardního bodu - týká se jen obousměrného tisku.

Mirror (zrcadlo) - stejně jako v DESKTOPu umožňuje tisk na obráceně vložený papír (úhlový papír dole a papír nahoře).

Carriage movement (pohyb vozíku) - přepínání mezi jednosměrným a dvousměrným tiskem.

Vytvoření "PRINTERu"

Pokud budete tisknout nějakou standardní čtveřicí fontů, můžete si ušetřit práci s dvojnásobným nahráváním a úpravou fontů. Použijete jedinou vytvořenou fonty a vyrobíte si program, který nahrajete přímo z programu DESKTOP, ponechá z něj zdrojový text a umožní tisknout. Připravte si jeden text s vybranými fonty k tisku a vyskočte do basicu (CS+Q). Na řádcích 100 a 200 jsou příkazy, které uloží potřebnou část ULTRA BT na kazetu nebo disketu. Po uložení této části si ještě napište krátký program v BASICu a uložte jej také (na kazetu samozřejmě *před* blok jménem "printer", musíte si tam vynechat místo), program může vypadat takto:

```
10 LOAD "printer" CODE: RANDOMIZE USR 46603
```

Program uložte příkazem SAVE "PRINTER" LINE 10. Na disketě musí být samozřejmě za příkazem LOAD (SAVE) napsána hvězdička.

Při použití "printeru" z DESKTOPu se vraťte do BASICu a nahrajte program PRINTER. U disketové verze můžete použít také volbu 5...load printer or other. Před nahráním PRINTERu si uložte text pokud o něj nechcete přijít - po úsku se totiž již nelze vrátit zpátky do DESKTOPu.

Poznámka

Pokud vám není jasné, proč vytvářet "PRINTER", pokuste se zamyslet nad rozdílem při práci s programem ULTRA BT a programem PRINTER:

ULTRA BT

- 1) Pišeme text, např. dopis, v DESKTOPU a uložíme si jej na kazetu (disketu) pod jménem "dopis".
- 2) Vyresetujeme počítač a nahrajeme ULTRA BT.
- 3) Zvolíme typ připojení, nadefinujeme ovládání a zvolíme typ média kazeta / disk.
- 4) Nahrajeme "dopis" poprvé - nahrají se z něj pouze fonty. Nyní je můžeme upravit do jemnější podoby ručně, nebo (pokud fonty použité při psaní "dopisu" máte již z dřívějšíka upraveny) si je již upravené můžeme nahrát z kazety /

diskety, nebo (pokud jsme použili desktopové fonty academy, cobra, belegost1 a belegost2) můžeme použít jemné fonty které jsou v programu ULTRA BT.

- 5) Nahrajeme text (s případnými obrázky).
- 6) Nastavíme parametry pro tisk a text vytiskneme.

PRINTER

1) Napíšeme text, pro jistotu (a pro případ výpadku pojistek) jej uložíme na kazetu / disketu ale neresetujeme počítač.

2) Stiskneme EXT SS+K. (Pozor! Toto lze udělat pouze u disketového DESKTOPU a u kazetového DESKTOPU, který je na kazetě *Klubu Uživatelů KUD-1*.) Objeví se menu, kde stiskem klávesy 5 zvolíme funkci "load printer or other". Nahraje se PRINTER a text zůstane v paměti počítače.

3) Nastavíme parametry tisku a text vytiskneme. Použijí se jemné fonty, které jsou instalovány v "PRINTERU" (verze PRINTERU, která je na zakoupené kazetě / disketě má opět instalovány fonty academy, cobra, belegost1 a belegost2 - pokud však chcete jiné fonty, musíte si vytvořit jiný "PRINTER").

Záruční a reklamační podmínky na programy z produkce PROXIMA - software Ústí nad Labem

1) veškeré dotazy zodpovídáme pouze písemně; telefonický servis k programům nezajišťujeme

2) na fyzické vady disket, kazet a manuálů které nebyly způsobeny nevhodnou manipulací uživatele poskytujeme záruku 1 rok. Vadné manuály (např. s chybějícími stránkami) vyměňujeme pouze kus za kus

3) do 1 měsíce od zakoupení je nahrání nové verze programu nebo opravení vadné nahrávky na kazetě (disketě) zdarma

4) po této době účtujeme na nové nahrání programu poplatek 20,- Kčs

-> částku 20,- Kčs nám můžete zaslat jedním z těchto způsobů:

-> zelenou složenkou typu "A" na naši adresu, číslo účtu je 28846-411/0100 a kontrolní ústřížek přiložte (stačí jeho kopie) nebo

-> přiložte k zásilce v hotovosti (např. papírovou dvacetikorunu), nebo

-> pokud nebude částka poukázána nebo přiložena, vrátíme reklamovanou kazetu (disketu) na dobírku, takže účtujeme 20,- Kčs + 15,- Kčs dobírkový poplatek

5) v případě neoprávněných reklamací účtujeme stejným způsobem jak bylo uvedeno výše, manipulační poplatek 20,- Kčs

Prosíme Vás o pochopení tohoto opatření. Bohužel žádný autor programu a tím také jeho distributor nemůže ručit za to, že v programu nebude jediná chyba. Přesto naše firma udělá maximum pro to, aby Vám program sloužil k Vaší spokojenosti. Pro srovnání: nové verze programů (UPGRADE) se v oblasti "velkého software" (ceny jsou zde řádově 20 až 50 krát vyšší) prodávají vlastníkům starších verzí za ceny rovnající se 1/2 až 2/3 plné ceny programu. Dále Vás prosíme, abyste se na nás neobraceli s dotazy, které jsou dostatečně vysvětleny v instrukčním manuálu; na takové dotazy nebude brán zřetel.

PROXIMA - software
post box 24, pošta 2, 400 21 Ústí nad Labem

